

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพนทอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
4. กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพนทอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ตามลำดับกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน ปฏิบัติการ แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการดำเนินกิจกรรมไปวิเคราะห์และแปลความ มีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุม เกี่ยวกับ ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านโพนทอง การหากลยุทธ์เพื่อมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ใช้วิธีการอธิบายเป็นแบบความเรียง
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกต เกี่ยวกับ การประเมินผลพฤติกรรมการเข้าร่วมประชุม ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมวิจัย โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean)
3. แบบบันทึกการนิเทศติดตามและประเมินผล เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ร่วมวิจัย โดยใช้วิธีการอธิบายเป็นแบบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา
2. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 (Action Research Spiral No.1)
3. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 (Reflection On Action Research Spiral No.1)
4. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Action Research Spiral No.2)
5. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Reflection On Action Research Spiral No.2)

กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา

ผู้วิจัยได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อระดมความคิดเห็น จากคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก วิเคราะห์สภาพปัญหาเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงและพัฒนา โดยใช้ เทคนิค SWOT ซึ่งพบว่า จุดอ่อนที่ควรแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ ด้านการปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และจุดอ่อนนี้ ยังสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. รอบที่ 2 แบบอิงเกณฑ์ ในมาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งได้ ค่าเฉลี่ย 1.60 (ปรับปรุง) ในการปรับปรุงพัฒนา ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะกระบวนการในการปฏิบัติ ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การพัฒนาไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ที่ประชุมจึงมีข้อสรุปว่า ควรจัดทำเอกสารประกอบการปฏิบัติงาน ควรมีทะเบียนวิทยากรภายนอก ทะเบียนแหล่งเรียนรู้ ทะเบียนวิทยากรภายนอก (ภาคผนวก ก)

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 (Action Research Spiral No.1)

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามแผนที่วางไว้โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป้าหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบการปฏิบัติงาน ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้

มีประสิทธิภาพมากขึ้น เข้าใจในระบบการทำงาน และนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก เป็นเวลา 1 วัน คือ วันที่ 12 พฤษภาคม 2551 ผู้เข้าร่วมวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโพหนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 12 คน โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในที่ประชุม และหาข้อยุติในที่ประชุม

หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมหาข้อยุติในการ พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. การวางแผน (Planning)

ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวางแผน โดยการศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในหัวข้อต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา

1.1.1 สภาพปัจจุบัน โรงเรียนบ้านโพหนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้แบ่งโครงสร้างการบริหารงานเป็น 4 ด้าน คือ 1.ด้านการบริหารงานวิชาการ 2. ด้านการบริหารงบประมาณ 3. ด้านการบริหารงานบุคคล 4. ด้านการบริหารทั่วไป จากการประชุมของผู้ร่วมวิจัย ได้มีข้อสรุปร่วมกันว่าการบริหารงาน วิชาการ ซึ่งเป็นงานหลัก หรือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานใน โรงเรียน มีปัญหามาก จาก ขอบข่ายงานทั้ง 17 ข้อของกฎกระทรวงปี 2550 ปัญหาที่ควรแก้ไขเป็นลำดับแรก คือ การ พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.1.2 สภาพปัญหา พบว่า โรงเรียนบ้านโพหนอง ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการบริหารงานวิชาการมีปัญหามาก เนื่องจาก จำนวนผู้ปฏิบัติงานมีน้อย คือมีครู ผู้รับผิดชอบ จำนวน 1 คน แต่ปริมาณงานมีมากเท่ากับโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ด้าน วัสดุ อุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน และวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีที่มีอยู่ ยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครู 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบงานสอน จำนวน 2 - 3 ห้องเรียน ทำให้การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ขาดประสิทธิภาพ และไม่มีความมั่นใจใน การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ เช่น โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน แหล่ง เรียนรู้มีวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยไม่เพียงพอ ต่อความต้องการของผู้เรียน เป็นต้น

บริหารงานวิชาการมีความยากลำบาก

จากการวิเคราะห์เพื่อสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาจากจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมกลุ่มย่อย โดยได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพ ปัญหา แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างกลยุทธ์ทางเลือกและร่วมกันประเมินกลยุทธ์ที่จะนำมาใช้ เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ที่มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควร จัดซื้อหนังสือเรียนให้เพียงพอ ควรจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา ควรปรับปรุง พัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อลดขั้นตอน การทำงาน ความประหยัคงบประมาณ และวัสดุที่ใช้อยู่ และนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้ เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพนทอง โดยการ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน จัดทำเอกสารประกอบการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีความ ชัดเจน และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งยังส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานในด้าน อื่น ๆ ต่อไปในที่ประชุมได้ตกลงกันว่า ควรจัดทำเป็นเอกสารประกอบการปฏิบัติงาน เพื่อให้ การทำงานเป็นไปตามขั้นตอนที่ถูกต้องและเป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อที่จะส่งผลให้การ พัฒนาการบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น จากการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ ร่วมกำหนดกิจกรรมทางเลือก เพื่อหาแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ โรงเรียน ขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพนทอง โดยสมาชิกร่วม ประชุมเสนอแนวคิดในการพัฒนา คือ กิจกรรมประชุมกลุ่มย่อย การลงมือปฏิบัติจริง และได้ จัดทำเอกสารการปฏิบัติงาน การพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง การศึกษาเอกสาร ตำรา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เสนอแนวคิดในการปฏิบัติเป็นจำนวนมาก และที่ประชุมได้กำหนดใช้วิธีการแบบประชาธิปไตยในการคัดเลือกและกำหนดแนวทางใน การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงโรงเรียนบ้านโพนทอง โดยนำกลยุทธ์มาใช้ ดังนี้

1.2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

- 1) การประชุมกลุ่มย่อย
- 2) การรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง เพื่อร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ทั้ง

ภายในและภายนอก โดยใช้เทคนิค SWOT

3) นำข้อมูลข้อเท็จจริง เพื่อวิเคราะห์ สร้างกลยุทธ์ทางเลือก โดยร่วมกันประเมินกลยุทธ์ทางเลือกแบบประชาธิปไตย ร่วมกันประเมินทางเลือกที่เหมาะสมและเป็นไปได้

4) นำกลยุทธ์ทางเลือกที่ได้รับการประเมินมาใช้ในการแก้ไขปัญหา การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ซึ่งได้กำหนดและเขียนแผนปฏิบัติงานของวงรอบที่ 1

5) นำปัญหาที่พบในวงรอบที่ 1 มาวางแผนในการแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาในวงรอบที่ 2

1.2.2 จัดทำเอกสารประกอบการปฏิบัติงาน เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษา และเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงาน ให้ถูกต้อง รวดเร็ว และเกิดประสิทธิภาพ งานเสร็จทันตามกำหนดเวลา

1.2.3 การประเมินผลการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ใช้การสังเกตกิจกรรมการประชุมปฏิบัติการ การใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน การบันทึกการประชุม การสัมภาษณ์ และการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบบันทึกการประชุม การประเมินผลจากการประชุม การสังเกต และการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเห็นพ้องกันว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งนี้ได้พบประเด็นปัญหาของการบริหารงานวิชาการ มีปัญหาในระดับมาก ต้องได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก และสามารถหากระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางการปฏิบัติ

2. ขั้นปฏิบัติการ (Action)

การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพหนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้นำกระบวนการพัฒนาที่กำหนด มาร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ไปปฏิบัติตามกิจกรรมและเก็บรวบรวมข้อมูล ตามเครื่องมือที่สร้างขึ้นตามขั้นตอนการวางแผน (Planning) ดังนี้

2.1. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการตามแผนในตารางปฏิบัติงานที่กำหนด โดยการจัดประชุมปฏิบัติการ การปฏิบัติจริง นำคู่มือที่ได้จัดทำขึ้นมาใช้เป็นแนวปฏิบัติ

2.2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย กำกับ ติดตาม และประเมินผล การพัฒนาประสิทธิภาพ บริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้านโพหนอง โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ว่าด้วยหลัก ความพอประมาณ อย่างใกล้ชิดเพื่อชี้แนะแนวทาง และให้ความช่วยเหลือ ในการปฏิบัติงาน ได้ ถูกต้อง

2.3 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยให้คำปรึกษาหารือแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงและ พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านโพหนอง โดยใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ว่าด้วยหลักความพอประมาณ

2.4 ประเมินผลการการปฏิบัติงาน โดยกลุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัย ประสิทธิภาพ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านโพหนอง นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ว่าด้วย หลักความพอประมาณมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ว่าผ่านเกณฑ์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่

3. ขั้นตอนการสังเกต (Observation)

ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data) และเก็บ รวบรวมหลักฐาน (Collecting Evidence) โดยใช้เครื่องมือตามแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ใช้ กลยุทธ์ประชุมเชิงปฏิบัติการ การสังเกต และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

3.1 กลุ่มผู้วิจัย และผู้ให้ข้อมูลสังเกตการปฏิบัติตามสภาพทั่วไป ปัญหาและ อุปสรรคของการดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้าน โพหนอง มีการปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2 ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้ารวบรวมเอกสารหลักฐาน การสังเกต การสัมภาษณ์ การ บันทึก โดยการสังเกตผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นและ ความต้องการของผู้เข้าร่วมประชุม และการประเมินการปฏิบัติงาน

4. การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection)

ผู้วิจัย ดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นลง จะทำการวิเคราะห์และประเมินผลการ ปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นว่าการปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีผลต่อการบริหารงานวิชาการอย่างไรบ้าง โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสังเกต จากกรอบที่ 1 โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เป็นผู้ดำเนินการ

4.2 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยวิเคราะห์จัดกระทำข้อมูลที่ได้

4.3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาเกิดขึ้นหรือไม่ หากมีปัญหาคงต้องวางแผนอย่างไร และหากไม่มีปัญหาจะสามารถเสริมประสิทธิภาพของการปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้อย่างไร เพื่อใช้เป็นฐานในการวางแผนในการศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการในวงรอบที่ 2 โดยมุ่งศึกษาประเด็นต่างๆ โดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง ว่าด้วยหลักความพอประมาณมาเป็นแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

4.3.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการ

4.3.2 ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

4.3.3 สิ่งที่ควรหาเพิ่มเติมและสิ่งที่ควรตัดออก

4.3.4 ผลของการจัดหา จัดทำ ปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

4.3.5 แนวทางการพัฒนาที่เกิดขึ้นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.3.6 ผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้

4.3.7 สิ่งที่ต้องแก้ไขในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

4.3.8 ความสำเร็จของการปฏิบัติงาน

4.4 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย วางแผนการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาในส่วนของงานที่ยังมีข้อบกพร่องขณะปฏิบัติงานในวงรอบที่ 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในวงรอบที่ 2 ต่อไป

4.5 เมื่อดำเนินการในวงรอบที่ 1 ครบทั้ง 4 ขั้นตอนแล้ว จะนำผลที่ได้จากการสะท้อนผลในวงรอบที่ 1 ไปปรับปรุงและแก้ไขในการดำเนินงานในวงรอบที่ 2 ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ในการปฏิบัติงานของวงรอบที่ 2 นั้น ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มุ่งศึกษาและวิเคราะห์การทำงานและประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ว่าสามารถแก้ปัญหา หรือสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จริงหรือไม่

วงรอบที่ 2 นำข้อบกพร่องหรือปัญหาที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ค่าเฉลี่ย 4.51 ขึ้นไป ทุกรายการมาปรับปรุงและพัฒนาให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning)

1.1 สภาพปัจจุบัน การประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แบ่งหน้าที่ผู้รับผิดชอบเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน เพื่อปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมผู้เรียนและท้องถิ่นจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ปัญหา จากการดำเนินการวิจัยในรอบที่ 1 ของผู้วิจัยพบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมพัฒนาแต่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะพัฒนา ยังไม่มีความมั่นใจในการพัฒนาว่าจะปฏิบัติได้ถูกต้องหรือไม่

1.3 กลยุทธ์ในการพัฒนา

จากสภาพปัจจุบันปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงได้ประชุมปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกำหนดกลยุทธ์การพัฒนา วงรอบที่ 2 ดังนี้

การประชุมปฏิบัติการ โดยการปฏิบัติจริง มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน

2. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Action)

ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยร่วมกันนำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ไปปฏิบัติตามกิจกรรมและเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้น ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน (Planning) ดังนี้

2.1 การประชุมปฏิบัติการ โดยการลงมือปฏิบัติจริง

2.1.1 เป้าหมาย เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2.1.2 ระยะเวลา 1 วัน คือวันที่ 10 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2551

2.1.3 ผู้เกี่ยวข้อง คือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย

2.1.4 การดำเนินการผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการประชุม เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งในและนอกโรงเรียน การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า การสร้างบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น การประเมินผลการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 การตรวจผลการปฏิบัติงาน

2.2.1 เป้าหมาย เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2.2.2 ระยะเวลา 7 วัน คือวันที่ 31 กรกฎาคม 2551 ถึง 6 สิงหาคม 2551

2.2.3 ผู้เกี่ยวข้อง คือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย

2.2.4 การดำเนินการ โดยผู้วิจัยทำการตรวจประเมินผลการปฏิบัติงานการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งในและนอกโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนได้แก่ สวนยางพารา สวนกล้วยน้ำว้า โรงเพาะเห็ดนางฟ้า สวนสมุนไพร สวนครัว บ่อเลี้ยงปลา หอสมุด ห้องครัว เป็นต้น แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนได้แก่ งานจักสาน งานทอเสื่อ การทำขนม การตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า เช่น การนำนักเรียนไปเรียนในแหล่งเรียนรู้ โดยใช้วิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญในท้องถิ่นเป็นผู้สอนสนองต่อความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้มีสื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้คอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

3. ขั้นตอนการสังเกต (Observation)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data) และเก็บรวบรวมหลักฐาน (Collecting Evidence) โดยใช้เครื่องมือตามแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ซึ่งดำเนินการโดยการสังเกตจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เพื่อนำมาสะท้อนผล ดังนี้

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ การลงมือปฏิบัติจริง

3.1.1 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมประชุม

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมประชุม

3.1.3 แหล่งข้อมูล ผู้ร่วมวิจัย

3.1.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมประชุมของผู้ร่วมวิจัย

4. การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection)

4.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ การลงมือปฏิบัติจริงการปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.1.1 ข้อมูลที่วิเคราะห์ แบบสังเกตพฤติกรรม

4.1.2 วิธีวิเคราะห์ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมประชุม เพื่อพิจารณาว่าพฤติกรรมเข้าร่วมประชุมปฏิบัติตนถูกต้องและมีความสนใจ เข้าใจในหัวข้อการประชุม

มากนักน้อยเพียงใด

จากการศึกษาด้านกระบวนการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน คือ การจัดระบบงานยังไม่เป็นระเบียบเท่าที่ควร การจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ยังไม่ครบถ้วน การจัดทำบัญชีการใช้แหล่งเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน การจัดทำสถิติในการใช้ไม่มีการประเมินผลแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นหรือไม่ทำให้ทราบว่าแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่มีประสิทธิภาพในการใช้งานได้มากนักน้อยเพียงใด

วิธีดำเนินการ ให้ผู้ร่วมวิจัย วางแผนการจัดหา ปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ผลการดำเนินงาน ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมวิจัย ได้ให้ข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการ เช่น จะต้องมีการนิเทศติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานทุกครั้ง เพื่อที่จะนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานยังขาดประสบการณ์ในการทำงาน จำเป็นต้องศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนกระบวนการในการปฏิบัติงานให้เข้าใจก่อนดำเนินการ ควรจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด

การวิเคราะห์พฤติกรรมและกระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพนทอง วรรณที่ 1 ดังตารางที่ 4

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์พฤติกรรมและกระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงาน
วิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียน
บ้านโพหนอง

ข้อที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	แปลผล
		$\bar{x}$	
1.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีความพร้อมในการเข้าร่วมประชุม	4.42	มาก
2.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเข้าร่วมประชุม	4.50	มาก
3.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีสนใจในหัวข้อการประชุม	4.58	มากที่สุด
4.	ผู้เข้าร่วมประชุมยึดระเบียบและแนวทางปฏิบัติในการเข้าร่วมประชุม	4.33	มาก
5.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม	4.42	มาก
6.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรับผิดชอบกับงานที่ได้รับมอบหมาย	4.50	มาก
7.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อของการประชุม	4.33	มาก
8.	ผู้ประชุมมีส่วนร่วมในการหาข้อยุติในเรื่องที่ประชุม	4.50	มาก
9.	ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอแนวความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุม	4.42	มาก
10.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีความน่าเชื่อถือในที่ประชุม	4.33	มาก
เฉลี่ย		4.43	มาก

จากตารางที่ 4 ปรากฏว่า โดยภาพรวมในการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพหนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้เข้าร่วมประชุมมีพฤติกรรมในการเข้าร่วมประชุมอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย 4.43 เมื่อพิจารณารายข้อ ผู้เข้าร่วมประชุม มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้ มีสนใจใน

การเข้าร่วมประชุม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.58 มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเข้าร่วมประชุม มีความรับผิดชอบกับงานที่ได้รับมอบหมาย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 มีส่วนร่วมในการหาข้อยุติในเรื่องที่ประชุม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 มีความพร้อมในการเข้าร่วมประชุม มีการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม เสนอแนวความคิด ที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.42 มีความน่าเชื่อถือในที่ประชุม มีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อของการประชุม ยึดระเบียบและแนวทางปฏิบัติในการเข้าร่วมประชุม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.33 ตามลำดับ

จากการสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมประชุมของผู้เข้าร่วม ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมประชุมมีความสนใจ ตั้งใจ มีความกระตือรือร้น มีความพร้อมที่จะเข้าร่วมประชุม มีความรับผิดชอบกับงานที่ได้รับมอบหมาย มีส่วนร่วม เสนอแนวความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุม ยึดระเบียบและแนวปฏิบัติในการเข้าร่วมประชุม ยังไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งส่งผลให้การประชุมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์พฤติกรรมการทำงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพนทอง วงรอบที่ 1 ดังตารางที่ 5

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 5 ระดับการประเมินพฤติกรรมผู้ปฏิบัติงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงาน
วิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียน
บ้านโพหนอง

ข้อที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	แปลผล
		$\bar{x}$	
1.	ผู้รับผิดชอบมีความสนใจและตั้งใจในการปฏิบัติงาน	4.33	มาก
2.	ผู้รับผิดชอบนำหลักความพอประมาณมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.42	มาก
3.	ผู้รับผิดชอบสามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานได้ เช่น ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น	4.50	มาก
4.	ผู้รับผิดชอบใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น ได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า	4.33	มาก
5.	ผู้รับผิดชอบลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานได้	4.16	มาก
6.	ผู้รับผิดชอบไม่ใช้วัสดุสิ้นเปลือง	4.42	มาก
7.	ผู้รับผิดชอบสามารถประหยัดเนื้อที่ในการจัดทำแหล่งเรียนรู้	4.50	มาก
8.	ผู้รับผิดชอบสามารถแยกประเภทของแหล่งเรียนรู้ได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	4.50	มาก
9.	ผู้รับผิดชอบปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.42	มาก
10.	ผู้รับผิดชอบสามารถแก้ปัญหาขณะปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง	4.42	มาก
เฉลี่ย		4.40	มาก

จากตารางที่ 5 ปรากฏว่า โดยภาพรวมในการปฏิบัติการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพหนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.40 เมื่อพิจารณารายข้อ ผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้ สามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานได้ เช่น ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ประหยัดเนื้อที่ในการจัดทำแหล่งเรียนรู้ ประหยัดเนื้อที่ในการจัดทำแหล่งเรียนรู้ แยกประเภทของแหล่งเรียนรู้ได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน

และท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 นำหลักความพอประมาณมาใช้ในการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ไม่ใช่วัสดุสิ้นเปลือง ปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาขณะปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.42 มีความสนใจและตั้งใจในการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.33 ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานได้ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.16 ตามลำดับ

จากการสังเกตและการประเมินผลการปฏิบัติงาน ปรากฏว่า ผู้ปฏิบัติปฏิบัติงานอย่างยังไม่เข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน การใช้วัสดุยังไม่ประหยัดและคุ้มค่าเท่าที่ควร การแก้ปัญหาขณะปฏิบัติงาน การลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานยังไม่ได้วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 (Reflection On Action Research Spiral No.1)

เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการสามารถนำข้อสรุปในที่ประชุมไปปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ เกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยประชุมร่วมกันเตรียมการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดเตรียมสถานที่ เอกสารประกอบการประชุม โดยดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 12 พฤษภาคม 2551 ผู้ดำเนินการประชุมจะชี้แจงเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับหลักการ ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการดำเนินการ ปรากฏว่า ผู้ร่วมวิจัย ยังขาดความเข้าใจในหัวข้อการประชุม ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติปฏิบัติงาน และไม่ถึงเกณฑ์ของค่าเฉลี่ยที่ตั้งไว้ 4.51 แต่มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมประชุมปฏิบัติตามกฎระเบียบในการเข้าร่วมประชุม มีการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุม และต้องการประชุมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

สรุป ผู้เข้าร่วมประชุม ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงาน แต่มีความสนใจ มีความกระตือรือร้น มีความพร้อม และยังขาดประสบการณ์ ขาดความมั่นใจ ไม่สามารถปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามขั้นตอนกระบวนการ ส่งผลให้การพัฒนาประสิทธิภาพไม่บรรลุตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Action Research Spiral No.2)

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปฏิบัติเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามแผนที่วางไว้โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้บุคลากรที่จะเข้ามาพัฒนางานวิชาการมีความรู้ความเข้าใจ และทราบถึงความต้องการที่จะปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ โดยจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 เพื่อให้เกิดความมั่นใจ เข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงานปรับปรุงและพัฒนาในการบริหารงานวิชาการ โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก มากขึ้น เป็นเวลา 1 วัน คือ วันที่ 10 กรกฎาคม 2551 ผู้เข้าร่วมวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโพหนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 12 คน

ผลการดำเนินการวิจัย พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุม พร้อมกับมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมประชุมเพื่อที่จะแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ต่อที่ประชุม มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพ และพร้อมที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติ ผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคนปฏิบัติตามระเบียบและแนวปฏิบัติในการเข้าร่วมประชุม และมั่นใจในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการปฏิบัติ กิจกรรมและกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเห็นว่า เมื่อหาความเหมาะสมตรงตามความต้องการ และได้รับความรู้ ความเข้าใจในการที่จะพัฒนาประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด คือ การลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน

สรุปผลจากแบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความกระตือรือร้น มีความพร้อม มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการมากขึ้นและมีความมั่นใจว่าสามารถปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในสถานศึกษาอย่างถูกต้อง ประหยัด คุ่มค่า และมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์พฤติกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพนทอง วงรอบที่ 2 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์พฤติกรรมและกระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพนทอง

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	แปลผล
		ค่าเฉลี่ย	
1.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีความพร้อมในการเข้าร่วมประชุม	4.83	มากที่สุด
2.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเข้าร่วมประชุม	4.92	มากที่สุด
3.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีสนใจในหัวข้อการประชุม	4.75	มากที่สุด
4.	ผู้เข้าร่วมประชุมยึดระเบียบและแนวทางปฏิบัติในการเข้าร่วมประชุม	4.83	มากที่สุด
5.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม	4.75	มากที่สุด
6.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรับผิดชอบกับงานที่ได้รับมอบหมาย	4.83	มากที่สุด
7.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อของการประชุม	4.75	มากที่สุด
8.	ผู้ประชุมมีส่วนร่วมในการหาข้อยุติในเรื่องที่ประชุม	4.92	มากที่สุด
9.	ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอแนวความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุม	4.83	มากที่สุด
10.	ผู้เข้าร่วมประชุมมีความน่าเชื่อถือในที่ประชุม	4.83	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.82	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่าโดยภาพรวมในการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้เข้าร่วมประชุมมีพฤติกรรมในการเข้าร่วมประชุมอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.82 เมื่อพิจารณารายข้อ ผู้เข้าร่วมประชุมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้ มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเข้าร่วมประชุม มีส่วนร่วมในการหาข้อยุติในเรื่องที่ประชุม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.92 มีความพร้อมในการเข้าร่วมประชุม ยึดระเบียบและแนวทางปฏิบัติในการเข้าร่วมประชุม มีความรับผิดชอบกับงานที่ได้รับมอบหมาย มีการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม มีความน่าเชื่อถือในที่ประชุม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.83 มีความสนใจในการเข้าร่วมประชุม เสนอแนวความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุม มีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อของการประชุม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.75 ตามลำดับ

2. กระบวนการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาด้านกระบวนการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนา คือ ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานได้ สามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานได้ เช่น ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า แยกประเภทของแหล่งเรียนรู้ได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

วิธีดำเนินการ ให้ผู้ร่วมวิจัย วางแผนการจัดการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ผลการดำเนินงานพบว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเอื้อต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ได้อยู่มากที่สุด หลังการปฏิบัติและได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพหนองวงรอบที่ 2 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ระดับการประเมินพฤติกรรมผู้ปฏิบัติงานพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงาน
วิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียน
บ้านโพนทอง

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ผลการ ประเมิน	แปลผล
		ค่าเฉลี่ย	
1.	ผู้รับศึคชอบมีความสนใจและตั้งใจในการปฏิบัติงาน	4.92	มากที่สุด
2.	ผู้รับศึคชอบนำหลักความพอประมาณมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.92	มากที่สุด
3.	ผู้รับศึคชอบสามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานได้ เช่น ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น	4.83	มากที่สุด
4.	ผู้รับศึคชอบใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า	4.83	มากที่สุด
5.	ผู้รับศึคชอบลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานได้	4.92	มากที่สุด
6.	ผู้รับศึคชอบไม่ใช้วัสดุสิ้นเปลือง	4.83	มากที่สุด
7.	ผู้รับศึคชอบสามารถประหยัดเนื้อที่ในการจัดทำแหล่งเรียนรู้	4.83	มากที่สุด
8.	ผู้รับศึคชอบสามารถแยกประเภทของแหล่งเรียนรู้ได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	4.92	มากที่สุด
9.	ผู้รับศึคชอบปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.83	มากที่สุด
10.	ผู้รับศึคชอบสามารถแก้ปัญหาขณะปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง	4.92	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.88	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า โดยภาพรวมในการปฏิบัติการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพนทอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.88 เมื่อพิจารณารายข้อ ผู้เข้าร่วมประชุมมีพฤติกรรม อยู่ในระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้ มีความสนใจและตั้งใจใน การปฏิบัติงาน นำหลักความพอประมาณมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้ ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานได้ แยกประเภทของแหล่งเรียนรู้ได้ตรงตามความต้องการ ของผู้เรียนและท้องถิ่น สามารถแก้ปัญหาขณะปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.92 กำหนดหลักสูตรและแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดเนื้อที่ในการจัดทำแหล่ง

เรียนรู้ ไม่ใช่วัสดุสิ้นเปลืองสามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.83

การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Reflection On Action Research Spiral No. 2)

เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการสามารถนำข้อสรุปในที่ประชุมไปปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ เกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยประชุมร่วมกันเตรียมการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดเตรียมสถานที่ เอกสารประกอบการประชุม โดยดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 10 กรกฎาคม 2551 ผู้ดำเนินการประชุมจะชี้แจงเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเน้นการจัดการ และการนำแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งยังสนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกี่ยวกับค่านิยมของความพอเพียง และเลือกมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

ผลการดำเนินการ ปรากฏว่า ผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจ ความมั่นใจในการนำไปปฏิบัติ มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมประชุม ปฏิบัติตามกฎระเบียบในการเข้าร่วมประชุม มีการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุม เข้าใจ และมั่นใจในการปฏิบัติงาน สามารถนำข้อสรุปในที่ แนวทางการปฏิบัติ ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก ในวงรอบที่ 2 สรุปได้ว่า จากสภาพปัจจุบันปัญหาของการบริหารงานวิชาการ ในเรื่อง การปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการใช้กระบวนการปฏิบัติงานที่อยู่บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่าด้วยหลักความพอประมาณ ที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น สามารถนำมาปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นผ่านตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทุกรายการ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน และผลผลิตที่ได้จากการวิจัย

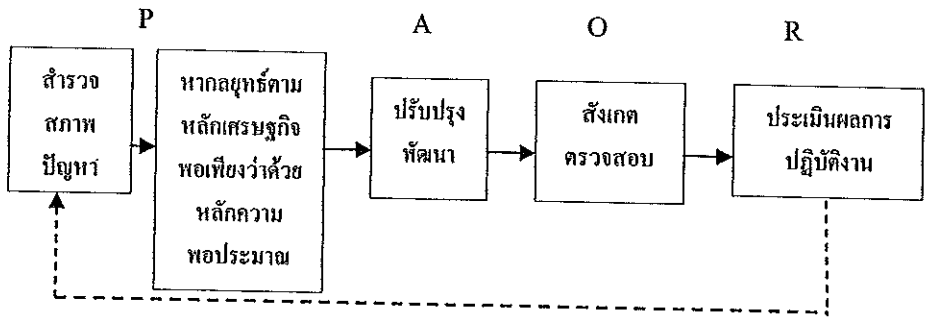
ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ลงมือปฏิบัติจริง ในกระบวนการปฏิบัติหลังจากการประชุมได้ข้อยุติเรียบร้อยแล้ว คือ การปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลผลิตที่ได้จากการปฏิบัติงานที่มีผู้เข้าปฏิบัติงาน 12 คน มีดังนี้ มีห้องสมุดที่มีความพร้อมในการให้บริการแก่ครู นักเรียนและชุมชน สวนครัว บ่อซีเมนต์เลี้ยงปลาตก โรงเรียนเห็ดนางฟ้า สวนกล้วยน้ำว้า สวนหย่อม บรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน (ภาคผนวก ข)

จากการปฏิบัติงานได้ปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำสิ่งของที่ไม่ได้ใช้แล้วมาปรับปรุงใหม่ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ และการปฏิบัติงานยึดหลักความพอประมาณ คือ จัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้เท่าที่มีทั้งใน โรงเรียนและชุมชน นำภูมิปัญญาท้องถิ่น วัสดุในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุดได้แก่ การจัดทำเพิ่มงานวิชาการ โดยการใช้เพิ่มเก่าที่ได้รับบริจาค มาปรับปรุงให้ใช้งานได้ดีและสวยงาม ได้จัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในงานวิชาการ เช่น ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้ในงานด้านการจัดข้อมูลสารสนเทศ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ข้อสรุปว่า โรงเรียนบ้านโพหนองมีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก จึงต้องมีการพัฒนาเพื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพหนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยใช้กระบวนการ ดังนี้

1. การสำรวจสภาพปัญหา คือการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาความต้องการในการปรับปรุงพัฒนา
2. การหากกลยุทธ์ คือ หาแนวทางที่ตั้งอยู่ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าด้วยหลักความพอประมาณ มาแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ
3. การพัฒนาปรับปรุง คือ การนำกลยุทธ์ที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาโดยการปฏิบัติกิจกรรมตามกลยุทธ์ที่กำหนด
4. การตรวจสอบ คือ การตรวจสอบโดยการสังเกตการณ์ปฏิบัติกิจกรรมว่าถูกต้องตามขั้นตอนและแผนการปฏิบัติงานที่วางไว้หรือไม่
5. การประเมินผล คือ เพื่อเป็นการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ว่าบุคคล

ที่รับผิดชอบ มีความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติมากน้อยเพียงใด งานที่สำเร็จ ได้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ สรุปได้เป็นแผนภูมิ ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโปนทอง ตั้งกัศตำบลนางามเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2